

Aman dikkat Libya'da oyuna gelmeyelim... Birileri Türkiye'yi Rusya'yla savaşa itiyor

06 Temmuz Pazartesi 2020 21:43

Türkiye artık ya bölgesel bir güç olacak ya da küçülecektir. Bu noktada çıkarlarımız, gururumuzdan daha önemlidir...

Evet konumuz Libya ama önce biraz ABD'den bahsedelim. Son yapılan araştırmalara göre ABD, 11 Eylül'den sonra başlattığı Afganistan, Irak, Suriye ve Libya gibi savaşlarla terörle mücadele operasyonlarına toplam 6,4 trilyon dolar para harcamış. Bu para, Amerikalı vergi mükelleflerinin yani vatandaşın cebinden çıkmış. İş bu kadarla da kalmıyor. ABD, bugün savaş bölgelerinden tamamen çekilse ve tüm terörle mücadele operasyonlarına son verse bile 11 Eylül sonrası yapılan savaş ve operasyonların bütçeye getirdiği yük devam edecek. Çünkü savaşlar sonunda ölen, sakat kalan ve emekli olan askerlerin maaşları ödenmeye devam edecek. Daha da önemlisi, federal devletin bu savaşlar için aldığı borçlar ve bu borçların faizi Amerikan bütçesine daha uzun yıllar yük olacak.

Peki bu savaşların ABD'ye getirdiği bir kâr var mı? Olaya bütçe ve Amerikan halkının refahı açısından bakarsanız hiçbir kârlılığı olmadığı anlaşılıyor. Mesela, ABD petrol rezervi açısından dünya 5'incisi olan Irak'ı 2003 yılında işgal etti. Peki Washington, Irak'ın petrol zenginliğine el koyabildi mi? Hayır koyamadı. Çünkü güvenlik ortamı çok riskli olduğu için Amerikan şirketleri ciddi yatırımlar yapmaktan kaçındılar. Riski göze alan Çin, İngiliz ve Rus şirketleri pastadan büyük payı aldı. Pastanın tamamını Amerikan şirketleri almış olsaydı ABD'nin bütçesine bir katkısı olacak mıydı dersiniz? Hayır

olmayacaktı. Çünkü küresel şirketler, başta ABD olmak üzere dünyanın hiçbir ülkesine artık vergi ödemiyor.

Bir iş adamı olarak Trump, iktidara geldiğinde olaya bu açıdan baktı. Washington, vatandaşın vergileriyle oluşturulan federal bütçeden milyarlarca dolar para harcayarak ABD'nin güvenliğiyle doğrudan alakası olmayan sınır ötesi operasyonlar yapıyor ama parayı küresel şirketler cebine indiriyordu. Devletin kasasına 5 kuruş para girmediği gibi savaşın yarattığı borçlanma federal bütçeye ciddi yük getiriyordu. Bu hesabı yapan Trump, "Ben silahlı kuvvetlerimi, Afganistan, Irak ve Suriye'den çekiyorum, bir daha da küresel operasyonlarda Amerikan Ordusunu kullanılmayacağım" deyince kıyamet koptu. ABD'de yaşanan iç çatışmanın sebeplerinden birisi de budur. Bu strateji küreselcilerin işine gelmemişti. Acaba neden?

Yine bir bilgiyle devam edelim. Amerika'daki Brown Üniversitesi'ne bağlı Watson Uluslararası ve Halkla İlişkiler Enstitüsü'nün hazırladığı bir rapora göre ABD'nin 11 Eylül'den sonra yaptığı operasyonlarda 801 binden fazla insan hayatını kaybetmiş. Ölenlerden 335 binden fazlasını siviller oluşturuyor. Ayrıca savaşların etkisiyle çatışmalar 80'den fazla ülkeye yayılmış, 21 milyon insan evlerinden olmuş, göç etmek zorunda kalmış. Bu tablo, 2001 yılında George W. Bush ile birlikte iktidara gelen NeoCon'ları yani küreselcilerin dünyaya bir armağanı!

KÜRESEL SERMAYE ÇATIŞMADAN BESLENİR

Şu armağan işini biraz açalım çünkü çok önemli. Küresel sermaye, dünyada savaşların, çatışmaların sürekli devam etmesini istiyor. Niçin mi? Savaş para demektir. Napolyon'a atfedilen sözle açıklayalım. Savaşı kazanmak için 3 şeye ihtiyacınız var: Para, para, para. Peki savaşı kazanmak isteyen devlet parayı nereden bulacak? Borçlanacak. Başka çaresi yok. Peki, kimden borç alacak? Tabi ki küresel sermayeden. **Küresel sermaye için en temiz para kazanma yöntemi, devletlere yüksek faizle borç vermek sonra da emir vererek daha büyük kârlar elde etmektir.** İşte NeoCon'ların, Türkçe adıyla yeni muhafazakârların, ABD dahil 80'den fazla ülkeye son 20 yılda armağan ettikleri hediye budur.

Bir ütopyayı hatırlatarak bir çıkarımda bulunalım. Bütün dünyanın komünist olduğunu düşünün. İnsanlar arasındaki etnik ve inanç ayrımı kaybolmuş, herkes aynı maaş alıp, kardeşçe yaşıyor, çatışmalar, savaşlar bitmiş. O zaman insanlar dünyadaki bütün parayı kontrol eden birkaç zengin aileye sormaz mı? Siz necisiniz, bu kadar parayı nasıl kazandınız, bu parayla ne yapıyorsunuz diye? **Bu ailelerin varlıklarını ve güçlerini devam ettirebilmeleri için demokrasi adı altında dünyanın her yerinde etnik ve dinsel ayrılıkların körüklenmesi, halkların birbirine düşman yapılarak, ülkelerin savaşlara sürüklenmesi gerekmektedir. Demokrasi ve insan hakları kılıfı ile yapılan ayrımcılık bu ailelerin en büyük silahıdır.**

Şimdi birileri Trump üzerinden ABD'ye yükleniyor. ABD'yi emperyalist olmakla suçluyor. Evet doğrudur ABD emperyalist bir ülkedir ama emperyalistin büyüğü küresel sermayedir. Bu mamada günümüzde emperyalizmi, ülke merkezli ve küresel sermaye emperyalizmi olarak ikiye ayırmak gerekir. ABD'ye laf söyleyip asıl tehlikenin büyüğüne ses çıkarmayanlara dikkat edin.

TÜRKİYE-RUSYA FEDERASYONU ÇATIŞMASI VE BEDAVAYA ASKER KULLANMA STRATEJİSİ

Yavaş yavaş Libya'ya geliyoruz. Biraz daha sabır. Önce ucuz asker meselesini anlamamız lazım. 1953 yılında ABD Dışişleri Bakanı John Foster Dulles, NATO yetkililerine verdiği beyanatta, "Türk askerinin çok masrafsız olduğunu günlük masrafının 23 Cent'i geçmediğini" söylemişti. Ne de olsa Kore'de test etmişlerdi. Takiben Soğuk Savaş'ın bekçisi Türk askeri oldu. Küresel sermaye, maliyeti ucuz olan Türk askerinden hiç vazgeçmedi.

Washington, ABD'nin küresel operasyonlarının federal bütçeye büyük yük getirdiğinin farkındaydı. Bu yükün paylaşılması için müttefiklerinin de operasyonlara katılması gerekiyordu. Ama Avrupalı ülkeler hiç oralı değildi. Silahlanmaya bile söz verdikleri bütçeyi tahsis etmiyorlardı. İşte bu arayışlar içerisinde Mart 2002 tarihinde Sabancı Üniversite'sinde bir konuşma yapan Para Sihirbazı George Soros, "Türkiye'nin stratejik konumu nedeniyle en iyi ihracat ürünü ordusudur" demişti. FETÖ, ülkeyi ele geçirmeyi başarsaydı belki de ilk İran ile ihracata başlayacaktık. Fakat bu plan tutmadı. Ama küreselciler planlarından vaz geçemezdi. Trump'ın iktidara gelmesiyle birlikte ABD ordusunun küresel sermayenin demir yumruğu olarak kullanılmasına ara verilince, Türkiye'ye duyulan ihtiyaç bir kat daha arttı.

Acilen Türkiye'nin ateşe sürülmesini gerektiren bir başka ihtiyaç daha hasıl olmuştu. Türkiye-Rusya Federasyonu (RF) yakınlaşması çok tehlikeliydi. Rus uçağının düşürülmesi tuzağını atlatan iki ülke, Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Devlet Başkanı Putin'in inisiyatifiyle 23 Ocak 2016'da Astana sürecini başlatmıştı. Sürece İran'ı da dahil eden bu iki ülke, bölgenin kaderini kendilerinin belirleyeceğini ilan etmişti. Bu birliktelik, sadece ABD ve Avrupalı ülkelerin emperyal niyetlerini boşa çıkartmıyor küresel sermaye emperyalizminin de işine gelmiyordu. Bölgeye istikrar ve barış getirecek bu birliktelik, İsrail'in güvenliği açısından da arzu edilmeyen bir gelişmeydi. Bu birlikteliği bozmak ve Osmanlı döneminden beri yaptıkları gibi yine Türkiye ile RF'yi birbirine kırdırmak gerekiyordu. Küresel sermayenin öncelikli hedefi artık buydu. Bu hedefe ulaşılsa stratejik hedeflerine giden yolda bedava askerler de bulmuş olacaktı.

19 Aralık 2016 akşamı RF'nin Ankara Büyükelçisi Andrey Karlov, Ankara'da bir sergi açılışı sırasında FETÖ'cü bir çevik kuvvet polisi tarafından öldürüldü. O sırada Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu Moskova'ya doğru yolculuk ediyordu, ertesi gün Rus ve İranlı mekvidaşlarıyla Suriye'nin geleceğini tartışacakları Astana süreci toplantısına katılacaktı. Toplantı iptal edilmedi. Bu tuzak da atlatılmış, Türkiye-RF yakınlaşması durdurulamamıştı. Batılı güçler oyun dışı kalırken güç dengesi

bölge ülkelerinin lehine geliyordu. Bu gidişat mutlaka durdurulmalıydı.

LİBYA SORUNU BEKLENEN ÇATIŞMA FIRSATINI YARATTI

Libya'da Kaddafi'nin devrilmesinden sonra 2012'de RF, ülkeye uyguladığı silah ambargosunu kaldırmıştı. 2013'te Büyükelçiliğine saldırı yapılınca diplomatlarını Libya'dan çekti. RF, 2015'te Libya iç savaşı ikinci kere alevlenince ülkeyle tekrar ilgilenmeye başladı. 2017 başından itibaren de Tobruk merkezli Hafter liderliğindeki Libya Ulusal Ordusuna verdiği desteği giderek artırdı.

Bu esnada Türkiye'yi ilgilendiren başka gelişmeler de yaşıyordu. 2013 yılında Mısır'da Muhammed Mursi hükümeti darbeye devrilince Müslüman Kardeşler (İhvan-ı Müslimin) örgütünün liderleri ülkeden kaçmış, çoğu Katar'a sığınmıştı. ABD, Arap Baharı'nı körükleyip bölge ülkelerini ateşe sürerken bu örgütü maşa olarak kullanmıştı. Fakat artık örgütün ekisi kullanışlılığı kalmamıştı. 2014'ten itibaren örgütün partileri, Tunus ve Libya'da seçimleri kaybetmeye başladı. Mısır'da da ciddi şekilde yıprandılar. Artık halk eskisi gibi arkalarında değildi. Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), kendi rejimlerini tehlikede gördükleri için ABD'ye Müslüman Kardeşler örgütünden desteğini çekmesi için ciddi baskı yapıyordu. ABD, örgüte desteğini azaltınca işte bu ortamda Mısır ve diğer Arap ülkelerinin baskısına dayanamayan Katar, Müslüman Kardeşler örgütünün liderlerini ülkesinden çıkarmak zorunda kaldı. Bu liderlerin bir kısmı Türkiye'ye gelmişti. Böylece Türkiye, örgütün kontrolünü ele geçirmiş gibi bir hava oluştu. Türkiye'deki liderler, başta ABD olmak üzere örgütün diğer ülkelerdeki yapılanmasına söz geçirebiliyordu. Bu algıyı bilerek yarattılar. Ankara'yı tuzağa çekmenin bir parçasıydı.

Bu arada Libya'da da iç savaş devam etmekteydi. Türkiye'nin Libya ile tarihi bağları vardı. Libya'daki gelişmelere kayıtsız kalamazdı. Ankara, Libya'da Müslüman Kardeşler'e yakın olan Ulusal Mutabakat Hükümetini (UMH) destekliyordu. RF de karşı tarafı desteklemeye başlamıştı. Suriye'den sonra bu iki ülke bu sefer de Libya'da karşı karşıya gelmişti. Bu durum Türkiye ile RF'yi çatıştırmak isteyenler açısından büyük bir fırsattı. 2017'den sonra Libya'da tarafları silahlandırma yarışı iyice tırmandı.

Nisan 2019'da Libya'nın Hafter, UMH'nin kontrolündeki başkent Trablus'u ele geçirmek için bir operasyon başlattı. Türkiye'nin UMH'ye el altından verdiği destek yeterli olmuyordu. ABD'nin Trump ile birlikte oyun dışı olduğunu bilen Moskova, ülkede üstünlük sağlamak üzereydi. Türkiye'nin ülkeye yardımlarının artması gerekiyordu. Gerekli hazırlıklar yapılmıştı.

Küresel sermayenin istihbarat sözcüsü George Friedman, 27 Kasım 2019'da MÜSİAD'ın düzenlediği Vizyonerler Zirvesi toplantısında tarihi bir konuşma yaptı. Friedman, konuşmasında özetle şunları söylemişti: *"Rusya ve İran ile sorunlarınız var; 10 yıl önce bir kitabımda yazmıştım, Türkiye büyük bir güç olacak diye, bu gerçekleşiyor; ABD küresel çaptaki tek askeri güçtür ama sorun şu ki, sürekli savaşa girmeyiz; Avrupa'nın askeri gücü yok, bir şey yapamaz; siz güçlüsünüz kendinize güvenmelisiniz, kabuğunuzu kırma zamanı geldi; kaos içinde yaşamak istemiyorsanız, Ortadoğu ve İslam dünyasında inisiyatif alıp, aktif rol üstlenmeniz gerekiyor."*

Anlayacağınız Friedman, arkanızda biz varız yürüyün demişti. Aynı gün Libya ile Güvenlik ve Askeri İşbirliği Mutabakat Muhtırası ile Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Anlaşma imzalandı. 2 Ocak'ta TBMM Libya'ya asker gönderme tezkeresini onayladı. Libya'ya artık resmi yoldan asker, silah ve mühimmat gönderebiliyorduk. Böylece vekalet savaşının resmi tarafı olduk. Karşımızda RF, Mısır, Fransa, Suudi Arabistan ve BAE vardı fakat onlar savaşan gruplara destek sağladıklarını inkâr ediyor, vekalet savaşının tarafı olduklarını gizlemeye çalışıyorlardı. Artık Türkiye ile RF tekrar karşı karşıya gelmiş ve çatışma için gerekli şartlar oluşmuştu.

TIRMANMA

Türkiye, Libya'ya Suriye Özgür Ordusu'nun bazı unsurlarını götürdü. Ruslar da Suriye'den savaşçı getirdi. Türkiye'nin Libya'ya gönderdiği İHA ve SİHA'lar, dengeyi değiştirmeye başlamıştı. Bu sefer Ruslar, insansız hava araçlarını durdurmak için PANTSIR (SA-22 Greyhound) hava savunma sistemleri devreye soktu. Türkiye'nin kayıpları oldu. Bu sefer Türkiye, PANTSIR'leri vurmak için bir başka taarruzi İHA sistemi olan HARP'leri bölgeye yolladı. PANTSIR'ler susturuldu. Karşı tarafın elinde uçaklar vardı; onlar da liman, askeri okul ve hava alanı gibi önemli tesisleri bombaladılar. Bu tesisleri korumak için Türkiye, savaş alanına HAWK ve daha başka hava savunma sistemleri sürdü. Böylece karşı tarafın uçakları durduruldu. Artık iç savaş, Türkiye'nin desteklediği UMH'nin lehine geliyordu. Hafter kuvvetleri Sirte'ye kadar geri çekilmişti. Sıra petrol ve doğal gaz yataklarının bulunduğu Jufra ve bu kaynakların denize ulaştığı Sirte bölgesini ele geçirmeye gelmişti. Ruslar hemen Jufra üssüne 14'ten fazla savaş uçağı, gelişmiş radarlar ve modern PANSTSIR silahları gönderdi. ABD'nin Afrika Komutanlığının açıklamalarına göre bu uçaklardan 9 adedi Mig-29'du. Mig-29 asli görevi hava savunma olan bir av-bombardıman uçağıdır. Ruslar bu uçakları, Türkiye'nin İHA ve SİHA'larla sağladığı hava üstünlüğüne son vermek için göndermişti. Mig-29'lar Türk İHA ve SİHA'larını avlayacak, Libya'ya giden nakliye uçaklarına tehdit teşkil edecek, eğer F-16'larhavada yakıt ikmali ile operasyona katılacak olursa onları önleyecekti. UMH'nin en azından petrol ve doğalgaz kaynaklarını ele geçirmeden harekâti durdurması mümkün değildi. Türkiye'den yeni zırhlı araçlar belki de tanklar operasyona katılmak için gönderildi. Sirte kuşatmasında İHA ve SİHA'ları koruma artına alacak ve bölgeye Mig-29'ları yaklaştırmayacak hava savunma sistemleri de intikal ettirilmişti. İşte bu anda Mısır Devlet Başkanı Sisi, devreye girerek, "Sirte ve Jufra kırmızı çizgimizdir, UMH bölgeye girmeye çalışırsa Mısır Ordusu müdahale edecektir" tehdidini savurdu. Bu

açıklamadan bir süre sonra Türkiye'den çok üst düzey sivil ve askeri yetkililer Trablus'a giderek meşru hükümetle Türkiye'nin deniz ve hava üssü kurması görüşmelerine başladı. Bu gelişme üzerine hemen Hafter güçleri ellerindeki SCUD balistik füzeleriyle gösteri yaptılar. Bu füzeleri nereden buldularsa? Bir uçak Türkiye'nin yerleşmek istediği hava üssünü bombaladı. Birileri bu görüntülerle Türkiye'ye kuracağınız üsleri vururuz mesajı veriyordu.

BİR SONRAKİ HAMLE NE OLACAK

Bu satranç oyunundaki bir sonraki hamleyi şöyle tahmin edebiliriz: Türkiye, Libya'ya F-16 götürürse, Ruslar da S-300 veya S-400 getirecektir. Bu sefer ABD'de oyuna dahil olmak zorunda kalır. Türkiye, ABD ile aynı safta yer aldığı RF ile ipler tamamen kopmuş olacaktır. Bu denklem kimin işine yarar? Düşünmek lazım.

Yukarıdaki senaryoyu, sadece açık kaynaklara bakarak, karşılıklı tırmanmayı okuyucunun daha iyi anlaması için yazdım. Anlayacağınız Libya'da taraflar arasında ciddi bir silah yarışı var. Bu tırmanma nereye kadar devam edecek? Sonu nereye varacak? Mısır ve RF ile çatışacak mıyız?

Ülkede UMH'nin kontrol ettiği alan genişledikçe Türkiye'nin elindeki kuvvet kazanımları korumaya yetmez. En azından hava savunma sistemlerinin miktar ve menzilleri ihtiyaç duyulan alanı korumaya yetmeyecek, silahları bir yerden ötekine kaydırıldığınızda diğer taraf açığa kalacaktır.

UMH'nin üstünlüğü sağlamak için Türkiye'den başka ülkelerin de desteğine muhtaç olduğu çok açık. Doğrudan müdahil olma ihtimalleri şimdilik düşük olsa da ABD'yi Türkiye'nin arkasına koymak isteyenlerdir. Suriye'de YPG/PKK'ya gelişmiş hava savunma sistemleri veren ABD ile Türkiye'nin Libya'da aynı saflarda olması Ankara'nın ne kadar işine gelir?

Çözüm olarak Ankara, Müslüman Kardeşler bağlantısıyla kardeş ülke Pakistan'ı Libya'da yanına almak isteyebilir. Geçenlerde Hafter güçleri Türkiye'ye karşı Cihad çağrısı yaptı, buna mukabil UMH'de Rus milis kuvvetleri Wagner'e karşı Cihad çağrısında bulundu. Mesela Pakistan da bu işe bulaşsa olay nereye kadar gider bir tahmini olan var mı? Cihad falan lafları ediliyorsa işin içine Çeçenistan, Dağıstan falan da girebilir. İşte o zaman RF'yi tamamen kaybeden Türkiye, Suriye'de bir PKK devletçığının kurulmasını önleyemez. Türkiye'nin şu an en büyük sorunu Suriye'de istikrarlı bir yönetimin kurulamamış olmasıdır. Ankara Libya'ya pirince giderken Suriye'deki bulgurdan olmamalıdır.

İSRAİL FAKTÖRÜ

Bu noktada İsrail'i unutmamak gerekir. İsrail'in dini temelli toprak hayallerine ulaşması için bölge ülkelerini istikrarsızlaştırarak parçalanması gerekmektedir. 10 yıl süren İran-İrak savaşı bu stratejinin bir parçasıydı. İsrail, hali hazırda Irak ve Suriye'yi parçalamayı başardı. Şimdi sıra Türkiye ile Mısır'a geldi. Libya üzerinde Türkiye ve Mısır'ın gerginlik yaşamaması en çok Tel Aviv'i sevindiriyor. Hele hele Pakistan ve İran gibi diğer ülkelerin de dahil olduğu, karşılıklı Cihad'ların ilan edildiği din temelli bir çatışma olsa, İsraili yetkililer zil takıp oynayacaktır. Ankara ve Kahire'nin aptal olduğunu zannetmiyorum. İsrail'den başka kimsenin işine yaramayacak böylesi bir sıcak çatışma tuzağına düşmeyeceklerdir. Ancak vekalet savaşı da her iki tarafı çok ciddi şekilde yıpratmaktadır.

DOLAR İLE ASKERİ OPERASYONLARVE EMPERYALİZM BAĞLANTISI

Yukarıda ABD örneğiyle uzun uzun anlattık. Savaş borçlanma demektir. Savaş bütçe açığı demektir. Savaş yeni vergiler demektir. Savaş halkın ezilmesi demektir. Savaş yoksulluk demektir. Savaş istikrarsızlık demektir. Savaş kan demektir. Savaş iktidar değişimi demektir...

Libya'nın BM kontrolünde 67 milyar dolar parası olduğu söyleniyor. Savaşı kazanan taraf bu parayı da alacak. Merkez Bankası Trablus'ta. UMH, bu paranın ne kadarına hükmedebiliyor, bilmiyoruz. Ama açık kaynaklarda Türkiye'ye ödeme yapıldığı yazıyor. Belki Katar da parasal destekte bulunuyordur. AKP Hükümeti bilgi vermediği için Türkiye'nin Libya savaşına harcadığı para konusunda bir fikrimiz yok. Diyelim ki cebimizden hiç para çıkmıyor. Ülkede dengeleri değiştirmek için iki adet üs kurduk ve ilavekara birlikleri de gönderdik. Sonrasında BM Libya'ya para akışını kesti. Katar, Suudi Arabistan ile anlaştı, artık o da para vermiyor. O zaman Türkiye bu savaşı nasıl finanse edecek? Ekonomi bu yükün altından nasıl kalkacak?

Küçük bir hatırlatma yapalım. 1970'li yıllarda Sovyetler Birliği, komünizmi bütün dünyaya yaymak için çeşitli ülkelerde dolar harcayarak operasyonlar yapıyordu. Küresel sermayenin bedavaya bastığı doları, emek harcayarak kazandıktan sonra başka ülkelerde müzahir guruplara yedirerek yaptıkları operasyonlarda başarı kazanamayacaklarını anladıklarında çok geçti. Birlik dağıldı. Türkiye, mevcut durumda 1 saniyede 670 dolar borç faizi öderken onlarca yıl sürecek Libya operasyonunu uzun süre devam ettiremez.

Bu savaşın finansı için Libya'nın enerji kaynaklarından pay almak gerekiyor. Peki bu mümkün mü? Bu hayalin gerçekleşmesi için Sirte ve Jufra'nın ele geçirilmesi lazım. Mısır, "oralar kırmızı çizgimizdir" demiş, Rusya, Jufra Hava Üssüne uçaklar gönderip ciddi bir askeri yığınak yapmışken bazı aklı eveller, "Türkiye masaya oturduğunda elinin güçlü olması için Sirte ve Jufra'yı ele geçirmesi gerekir" diyerek bizi tuzağa sürüklüyor. Tekrar hatırlatalım, Türkiye'nin Mısır ve RF ile çatışması İsrail'den başka hiç kimsenin işine yaramaz.

Diyelim ki Türkiye enerji havzalarının tamamını ele geçirdi. ABD gibi küresel bir güç, 2003 yılında işgal ettiği Irak'ın enerji

kaynaklarına çökmemişken, orta büyüklükte bir ülke olan Türkiye'nin, Libya'nın enerji kaynaklarına çökmesi nasıl mümkün olacak? Hadi diyelim çökmeyi başardı. Türkiye'nin devlet şirketi mi oradan petrol ve gaz çıkartıp satacak? Olacağı size söyleyeyim: Türkiye'den bir yandaş şirket, ortak olacağı uluslararası konsorsiyumdan küçük bir pay alabilir, o kadar. Vatandaş Libya'da petrole çöktük diye sevinecek ama sonuçta Türkiye'nin kasasına 5 kuruş para girmeyecektir. 21'inci Yüzyılın gerçeği budur.

Bazıları halen jeopolitik çıkarlardan bahsediyor. Bu terim 18 ve 19'uncu yüzyıllarda çok geçerliydi. 21'inci yüzyılda küresel sermayenin dünyaya hâkim olmasıyla bu denklem giderek etkisini yitirdi. Çünkü hangi devlet nerede üstünlük sağlarsa sağlasın, küresel sermaye, şirketleriyle o kaynağa çöküyor. Parayı da onlar kazanıyor. İlgili devlete de verdiği mücadeleden dolayı kamu borcundan başka bir şey kalmıyor.

Daha iyi anlaşılması için konuyu biraz daha açalım. Dünyanın büyük ekonomileri arasında yer alan Almanya, Japonya veya Güney Kore gibi ülkelerin, kaynak paylaşımı konusunda doğrudan bir çatışmaya taraf olduğunu gördünüz mü? Mesela koskoca Çin, jeopolitik ve ekonomik çıkarları için niçin askeri operasyonlar yapmıyor? Örnek verelim. Çin, yaptığı anlaşmalarla Sudan'ın enerji kaynaklarını ele geçirmişti; ABD ülkeyi ikiye böldü. Çin bütün anlaşmalarını kaybetti ama direnmedi, zararı kabul ederek çekildi. Aynı şekilde Libya'da Kaddafi döneminde Çinli firmaların çok ciddi yatırımları vardı. 40 bin Çinli işçi bu ülkede çalışıyordu. Libya'yı iç savaşa sürükleyip Çin'i kovdular. Libya'nın paylaşımı konusunda şu an Çin'in hiç sesi çıkmıyor. Acaba neden? Çin prensip olarak ABD ve küresel sermaye ile çatışmaktan sürekli kaçınıyor. Çünkü çatışmayı kabul etse kutuplaşmaya sebep olarak taraflardan biri haline gelerek karşısına aldığı ülkeleri kaybedecek. Çin, dışarıda kalarak çatışmayı izlemekle yetiniyor. Çatışma sonuçlanınca sahip olduğu büyük ekonomik güç ile kazanan taraf kim olursa olsun onun yanında yer alarak yaptığı yatırımlarla pastadan büyük pay kapacak aynı Irak'ta olduğu gibi.

Türkiye ne yaptı? Libya'da kurulan tuzağa balıklama daldı. Taraflardan birini seçerek kendisine yeni hasımlar yarattı. Çoğunluk pek farkında değil ama Türkiye ekonomisi Libya operasyonu sebebiyle ciddi darbeler yiyor. Mesela, Suudi Arabistan ve Körfez ülkeleri yavaş yavaş ülkelerinde iş yapan Türk şirketlerini kovmaya başladı. Mısır ile ticari ilişkilerimiz durma noktasında. Yunanistan ile benzer bir durum söz konusu. Fransa ve Almanya'nın etkisiyle Avrupa Birliği (AB), Türkiye'ye uçuşları açmadı. Temmuz ayına gelmemize rağmen Avrupa'dan Türkiye'ye gelen tek turist yok. Hatta gurbetçi işçilerimiz bile kazandıkları parayı Türkiye'ye getiremiyor. Yarın bir gün RF yine tarım ürünlerine ambargo koyup, turist göndermese ne olacak? Türkiye bu ülkelerden para kazanıyor, ülkeye döviz giriyordu. Şimdi Katar'dan borç para dileniyoruz. Dikkatinizi çekerim, önceden kazandığımız para ülkeye geliyordu şimdi borç aldığımız para geliyor. Ekonomi bu yüzden çok kötü durumda. Türkiye'yi kuşatan çember her geçen gün daralıyor. AKP Hükümeti ise bu kuşatmadaki kendi payının farkında değil.

FATURA ERDOĞAN'A KESİLECEK

Karşımıza aldığımız ülkelerle birlikte dünyada birçok ülke, Türkiye'nin Libya'ya müdahil olmasının tek nedeninin Cumhurbaşkanı Erdoğan olduğunu düşünüyor. Türkiye'nin Müslüman Kardeşler örgütüyle birlikte operasyonel yetenek kazandığını, bu sayede yaptığı operasyonlarla yeni istikrarsızlıklar yarattığını ve kendi rejim ve çıkarlarına karşı ciddi tehditler oluşturduğunu düşünüyorlar. Bu tehditleri bertaraf etmek için Erdoğan'ın iktidardan gitmesini istiyorlar. Türkiye'nin iç işlerine karışacak güçleri olmadığı için de Erdoğan'ı düşürme yolunun ekonomiyi zora sokmaktan geçtiği hesabını yapıyorlar. Doğal olarak bu hesap, Türk ekonomisinin daha da zayıflamasına sebep oluyor. Dar gelirli kesim ciddi sıkıntı çekiyor, öfke birikiyor. Dış güçlerin istediğide bu zaten. Her ne kadar kahramanlık hikayeleri ve dış tehdit karşısında seçmenleri Erdoğan'ın arkasında durmaya çalışsa da ekonomik zorluklar zamanla AKP'nin oy kaybını hızlandıracaktır. Libya'da karşılıklı tırmanmanın devam etmesi Erdoğan iktidarının süresini kısaltıyor.

Libya'da mevcut denge hakkında birkaç cümle daha ettikten sonra çözüme gelelim. Libya'da iç savaş, Sirte ve Jufra hattında kilitlenmiş durumda. Mevcut statüko Türkiye'nin işine gelmez. Enerji kaynaklarını ele geçiremezse Trablus merkezli UMH'nin uzun süre ayakta kalması mümkün değildir. Dolayısıyla Türkiye kaybeder. Mısır ve RF, enerji havzalarını ellerinde tutmak maksadıyla statükoyu korumak için ateşkes çabalarında bulunuyor. Hal böyle olunca ateşkese yanaşmayan taraf Türkiye'ymiş gibi gözüküyor. Taraflar arasında restleşme devam ederse Libya'nın bölünmesi kaçınılmaz olacak. Türkiye'nin UMH ile yaptığı deniz yetki alanları sınırlandırma anlaşmasına zemin hazırlayan Derne ve Tobruk bölgeleri karşı tarafta kalırsa, Türkiye'nin Akdeniz'deki çıkarları da ciddi ölçüde tehlikeye girecektir. Bu durumda kaybeden yine Erdoğan olur. Dolayısıyla Libya'nın bölünmesi Türkiye'nin işine gelmez. O halde ne yapmalıyız?

ÇÜZÜM "BAKÜ SÜRECİ" Nİ BAŞLATMAKTAN GEÇİYOR

Türkiye'nin Libya'da kazançlı çıkabilmesi için askeri değil politik manevra yapması lazım. Acilen Astana sürecine benzer bir süreç başlatılmalıdır. Mesela adını "BAKÜ SÜRECİ" koyacağımız bu inisiyatif ile Rusya ve Mısır masaya oturtulmalıdır. Türkiye, RF ve Mısır'ın Libya'nın geleceğine kendilerinin karar vereceğini ilan etmesi bu üç ülkeye kurulan çatışma ve savaş tuzağını boşa çıkartacaktır.

Mısır ile Akdeniz'de yapacağımız işbirliği her iki ülke için de en kârlı seçenektir. Libya konusunda Türkiye ve Mısır anlaşırca, Akdeniz'deki yetki alanları paylaşımı sorunu kolaylıkla çözülür. İsrail, bu iki ülkeye uymak zorunda kalır. Avrupa'ya götürmeyi planladığı gaz boru hattı hayal olur veya Ankara ve Kahire'nin şartlarına tabi olur. İsrail'in, Mısır ile Türkiye'yi

birbirine tokuřturarak zayıflatma planı suya dűřer. Libya'da, RF'nin etkinlięi ciddi ölçűde azalır. RF, Suriye'de Türkiye'nin tezlerine yakın hareket etmek zorunda kalır. Mısır, eskisi kadar Suudi Arabistan ve BAE'ye baęımlı kalmaz, Türkiye'ye yanařır. Türkiye'nin körfez űlkeleriyle iliřkileri düzelir. Ekonomi ferahlar.

Peki bu basit denklemin kurulmasındaki en büyük engel nedir dersiniz? En büyük engel hiç şüphesiz Müslüman Kardeřler örgütüdür. Ayrıca Mısır Devlet Başkanı Sisi de bazıları tarafından engel olarak gösterilmektedir. Bir kere Müslüman Kardeřler örgütü, Türkiye'nin kucağına konulan saatli bir bombadır. Bu örgütle birlikte Türkiye, bütün Arap űlkelerinin rejimlerini devirip kendisine müzahir yönetimleri iktidara getirmeyi başarsa bile bu operasyonun Türkiye'ye kayda değer bir ekonomik getirisi olmayacaktır. Zaten Büyük Ortadoęu Projesi ile ortaya atılan bu senaryonun mümkün olmayacağı çoktan anlaşıldı. ABD istemezse, Suudi Arabistan'da rejim devrilmez. Mısır'da ise ordu, neredeyse ekonominin yarısına hâkim. űlkedeki bu yerleşik yapıyı değiştirmek öyle kolay değil. Yani sorun Sisi'den kaynaklanmıyor. Sisi gitse bile bu yapı daha uzun süre Mısır'ı yönetmeye devam edecek.

Türkiye açısından yapılacak en akıllıca řey, beladan başka hiçbir iře yaramayan Arapların FETÖ'sü durumundaki Müslüman Kardeřler örgütünden kurtulmaktır. Türkiye örgütten desteğini çektiğinde, "yeni Osmanlı korkusu" azalacak, hasım yaptığı űlkelerle ilişkileri düzelmeye başlayacaktır.

İkinci engel Mısır Devlet Başkanı Sisi demiştik. Cumhurbaşkanı Erdoğan haklı olarak darbeci bir generalle masaya oturmak istemiyor. Darbe atlatmış bir liderin, darbeci bir generalle masaya oturması gerçekten de zor. Ama bu noktada İngilizlerden ders almak gerekiyor. İngiltere'de 2 defa başbakanlık yapan ve 58 yıl aralıksız hükümette yer alan Lord Palmerston'un ünlü bir sözü var: "İngiltere'nin ebedi dostları ve ezeli düşmanları yoktur. Sürekli ve kalıcı olan çıkarlarımızdır ve biz bu çıkarlarımızı takip etmek zorundayız."

Türkiye artık ya bölgesel bir güç olacak ya da küçülecektir. Bu noktada çıkarlarımız, gururumuzdan daha önemlidir. Hangi űlkeyi kimin yönettiği, rejimin demokrasi mi, krallık mı yoksa diktatörlük mü olduğu bizi ilgilendirmez. Biz ayakta kalmak için çıkarlarımızın peşinde koşmak zorundayız. BAKÜ SÜRECİ bir an önce başlatılmalıdır. Yoksa Türk ekonomisi ve dolayısıyla Erdoğan yönetimi, Libya'da yaşanan bu karşılıklı tırmanmaya daha fazla dayanamaz.

Osman Bařıbüyük

Odatv.com

odakitap odakitap.com

**Nereden Nereye?
Odakitap'ta**

TIKLAYIN & SATIN ALIN

ILANDIR

Osman Bařıbüyük

arşiv

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

© 2021, Oda TV. Tüm haklar saklıdır.

ANA SAYFA

YAZARLAR

VIDEO

FOTO GALERİ

ARŞİV

KATEGORİLER

